

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **I. R.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Libereckého kraje**, se sídlem Dr. E. Beneše 584/24, Liberec, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2017, č. j. KRPL-62747-16/ČJ-2017-180022-SV, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 9. 8. 2017, č. j. 58 A 6/2017 - 31,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 8.228 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce se u Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci domáhal zrušení rozhodnutí žalované označeného v záhlaví, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, zajišťuje za účelem

správního vyhoštění s tím, že doba zajištění byla stanovena na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Žalobce v žalobě namítal, že žalovaná dostatečně a správně nevyhodnotila možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b a 123c zákona o pobytu cizinců. Nesprávně vycházela z fikce nespolehlivosti žalobce, kterou dovodila z využití padělaných dokladů občana Rumunska. Žalobce tvrdil, že se nejednalo o úmyslné využití padělaných dokladů. Domníval se totiž, že si pořizuje platný doklad a faktické rumunské občanství, díky kterému získá oprávnění k pobytu i legální pracovní činnosti na území EU.

[3] Krajský soud žalobu zamítl. Krajský soud konstatoval, že žalovaná k zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění nepřistoupila automaticky, ale až poté, co možnost uložení zvláštních opatření za účelem vycestování posoudila nikoli formálně, ale zcela individuálně, s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem žalobcova případu. Ačkoli žalobce na území ČR přicestoval a pobýval zde legálně na platný ukrajinský pas s platným polským vízem, prokazoval svoji totožnost policii při pobytové kontrole padělaným rumunským průkazem totožnosti. Tímto jednáním jednoznačně porušil právní pořádek ČR, čehož si musel být vědom. Soud se plně ztotožnil se žalovanou, která dovodila, že ze strany žalobce šlo o úmyslné pořízení padělaného dokladu totožnosti státu, jehož žalobce nebyl státním příslušníkem, s cílem obejít podmínky vyžadované právním řádem ČR pro legální zaměstnávání cizinců třetích států.

[4] Nejen žalobcovo předchozí nezákonné jednání vedené cílem obejít pravidla pro pobyt cizinců a pravidla legálního zaměstnávání ukrajinských státních příslušníků na území ČR, ale také jeho osobní a majetkové poměry vyhodnotila žalovaná zcela správně. Žalobce přicestoval z Ukrajiny za prací, na území ČR pobýval před svým zadržením hlídkou policie necelý měsíc, neměl zde žádné pevné vazby a zázemí, pouze sehnané ubytování bez nájemní smlouvy, za které dosud nic neplatil a jehož přesnou adresu nebyl schopen uvést, žádné finanční prostředky neměl, tvrdil, že mu peníze pošlou za tři až čtyři dny z Ukrajiny. Z těchto skutečností je zjevné, že by mírnější zvláštní opatření za účelem vycestování ve smyslu § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců nebyla v jeho případu možná a účinná.

II. Kasační stížnost žalobce a další postup v řízení

[5] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Stěžovatel namítá, že žalovaná i krajský soud vycházely v úvaze o nutnosti zajištění stěžovatele a nemožnosti uložení zvláštních opatření fakticky výlučně z toho, že se stěžovatel prokázal padělaným dokladem občana Rumunska, což bez zohlednění toho, že se stěžovatel dosud nikdy neprotivil žádnému individuálnímu správnímu rozhodnutí a nelze konstatovat, že by snad kdykoliv jakýmkoliv způsobem mařil výkon správního vyhoštění, nemůže samo o sobě obstát. Podle stěžovatele rozhodování o možnosti uložení zvláštních opatření, jakož i rozhodování o zajištění cizinců nelze paušalizovat.

[6] Jakkoliv lze podle stěžovatele považovat odůvodnění soudu týkající se okolností pořízení rumunského dokladu stěžovatelem za poměrně obsáhlé a logické, není možné přehlédnout, že soud podobně jako žalovaná opomněl vyhodnotit nikoliv okrajovou či

zanedbatelnou okolnost spočívající v tom, že se stěžovatel při pobytové kontrole prokázal nejen padělaným rumunským dokladem, nýbrž i platným dokladem ukrajinským. Toto chování si pak nelze vysvětlit jinak, než že se stěžovatel musel domnívat, že kombinace dokladů, kterými disponuje, je možná a nejedná se o situaci, která na sebe nutně musí přitáhnout nebývalou pozornost žalované. Pokud by si stěžovatel byl vědom toho, že je jeho rumunský doklad padělaný, neměl by nejmenší důvod poskytnout dobrovolně žalované tento rumunský doklad společně s dokladem ukrajinským, a to již z toho důvodu, že pouhý nelegální výkon práce by za stávajících okolností vedl k podstatně méně závažným následkům, především v trestněprávní oblasti. Chování stěžovatele pak sice svědčí o jeho naivitě a nedbalosti, k jednoznačnému závěru o tom, že si musel být vědom, že se prokazuje padělaným dokladem, však především s ohledem na jeho jednání při pobytové kontrole dospět možné není.

[7] Obecně pak podle stěžovatele nelze připustit, aby pouhé využití padělaného dokladu bylo zcela paušální „vstupenkou“ do zařízení pro zajištění cizinců a aby absence jakéhokoliv jiného protiprávního jednání ani následné chování cizince, který své protiprávní jednání v průběhu správního řízení reflektoval a jeho protiprávnost si uvědomil, nemohly mít na výsledek správního řízení vliv.

[8] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[9] Soud zjistil, že stěžovatel byl ze zajištění propuštěn. Ve vyjádření k aplikovatelnosti § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 15. 8. 2017, podle kterého má být řízení o správní žalobě (kasační stížnosti) proti rozhodnutí o zajištění cizince po jeho propuštění zastaveno, k výzvě zdejšího soudu stěžovatel uvedl, že považuje § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců za protiústavní, a jeho aplikaci tak odmítá. Navrhl proto přerušení řízení a předložení návrhu na zrušení tohoto ustanovení Ústavnímu soudu.

[10] Usnesením ze dne 7. 12. 2017, č. j. 4 Azs 185/2017 - 28, Nejvyšší správní soud řízení přerušil, jelikož usnesením ze dne 23. 11. 2017, č. j. 10 Azs 252/2017 - 43, byla zdejším soudem předložena Soudnímu dvoru Evropské unie předběžná otázka, zda „[b]*rání výklad čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU (Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 96) ve spojení s čl. 6 a 47 Listiny základních práv Evropské unie takové vnitrostátní právní úpravě, která znemožňuje Nejvyššímu správnímu soudu přezkoumat soudní rozhodnutí ve věcech zajištění cizince poté, co je cizinec ze zajištění propuštěn?*“, přičemž tato předběžná otázka byla rozhodující pro další postup ve věci.

[11] Ústavní soud nálezem ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17, § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců zrušil pro jeho rozpor s ústavním pořádkem. Překážka řízení proto odpadla, ačkoliv dosud nebylo rozhodnuto o předběžné otázce, pro kterou bylo řízení přerušeno. Soud proto podle § 48 odst. 6 s. ř. s. rozhodl, že v řízení se pokračuje.

III. Posouzení kasační stížnosti

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s

§ 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.

[15] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území: „*a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené*.“

[16] Podle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38: „*Důvody zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, paušálně nevylučují možnost použití zvláštního opatření (§ 123b téhož zákona). Vždy je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy EU (včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince).*“

[17] Stěžovatel namítá, že žalovaná i krajský soud vycházely při posouzení nutnosti zajištění stěžovatele pouze z okolnosti, že stěžovatel se při kontrole identifikoval padělaným rumunským dokladem totožnosti. Stěžovatel měl přitom tento doklad považovat za pravý.

[18] Zde Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že opatření a užití padělané veřejné listiny je trestný čin podle § 348 odst. 1 (ve spojení s § 131 odst. 2) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, a jedná se tedy o závažné porušení veřejného pořádku České republiky. Okolnost, že stěžovatel si opatřil padělaný doklad totožnosti a následně se jím prokazoval, proto nelze nijak bagatelizovat. Prokázání se padělaným dokladem při hraniční nebo pobytové kontrole je také důvodem k rozhodnutí o správním vyhoštění cizince až na pět let podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1. zákona o pobytu cizinců.

[19] Tvrzení stěžovatele, že nevěděl, že si pořizuje padělaný doklad totožnosti, je potom třeba považovat za účelové. Stěžovatel při výslechu dne 22. 6. 2017 uvedl, že

fotografii i peníze za doklad posílal na adresu v Kyjevě, tj. vůbec nejednal s rumunskými úřady. Do České republiky také přicestoval na ukrajinský pas a polské vízum. Rumunský doklad totožnosti si přitom obstaral, protože věděl, že v České republice pouze s polským vízem nemůže pracovat.

[20] Je všeobecně známou skutečností, že doklad totožnosti cizího státu si nelze běžně legálně zakoupit na internetu a stát se tím nositelem práv spojených s tímto dokladem. Stěžovatel si tedy musel být vědom toho, že si pořizuje padělaný doklad totožnosti. I pokud by se stěžovatel snad skutečně domníval, že si pořizuje pravý doklad totožnosti, z nesprávných údajů o národnosti, místě narození a bydlišti by musel následně rozeznat, že se ve skutečnosti nejedná o doklad pravý. Že stěžovatel nepovažoval doklad za pravý, je patrné i z toho, že jej nepoužil k vycestování z Ukrajiny do České republiky.

[21] Pokud stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že by neměl důvod rumunský cestovní doklad předkládat při kontrole, pokud by věděl, že je padělaný, je třeba poukázat na to, že stěžovatel se podle úředního záznamu ze dne 22. 7. 2017 při kontrole totožnosti prokázal nejprve cestovním dokladem Ukrajiny. Pokud by tedy měl stěžovatel skutečně doklad za pravý, neprokazoval by se nejprve cestovním dokladem Ukrajiny, o kterém věděl, že mu nestačí k oprávnění pracovat v České republice. Důvody, proč stěžovatel při kontrole postupoval tímto způsobem, však ze správního spisu nevyplývají a jedná se tedy o pouhou spekulaci.

[22] Nejvyšší správní soud rovněž neshledal důvodnou námitku, že by žalovaná možnost užití zvláštních opatření podle 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců jakkoliv paušálně či automaticky odmítla pouze s odkazem na prokázání se padělaným dokladem totožnosti. V rozhodnutí se možností jejich využití zabývala, přičemž s ohledem na osobní a majetkové poměry stěžovatele dospěla k závěru, že jejich uložení by nepostačovalo. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud stejně jako krajský soud ztotožňuje.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[23] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[24] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšné žalované pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení se jí proto nepřiznává.

[25] Zástupci stěžovatele, který byl stěžovateli ustanoven usnesením krajského soudu ze dne 17. 7. 2017, č. j. 58 A 6/2017 - 14, se podle § 35 odst. 9 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s odst. 3 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování ve výši 6.200 Kč za dva úkony právní služby: 1) sepsání kasační stížnosti, 2) další písemné podání ve věci samé (vyjádření k možnému zastavení řízení dle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců z 23. 10. 2017).

Zástupci se dále za tyto dva úkony přiznává paušální náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč. Celkem tady náleží zástupci stěžovatel odměna 6.800 Kč. Jelikož ustanovený zástupce je plátcem DPH, jeho odměna se zvyšuje o tuto daň na částku 8.228 Kč, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2018

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu